

VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÁ POISŤOVŇA

ZDRAVOTNÉ POISŤENIE CUDZINCOV

Michaela Wenhardtová

Ing. Zuzana Straka Piecuchová

VEREJNÉ ZDRAVOTNÉ POISTENIE NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vznik, zotrvanie a zánik v oblasti zamestnávania cudzincov na území Slovenskej republiky a zamestnávanie mimo územia Slovenskej republiky vo vzťahu k zdravotnému poisteniu na území Slovenskej republiky.

Osoby vo vzťahu k členským štátom EÚ, EHP a Švajčiarska

Právny rámec:

Zákon č. 580/2004 Z.z. Zákon o zdravotnom poistení

Nariadenie EP a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení neskorších noviel (Základné Nariadenie)

Nariadenie EP a Rady č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia EP a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení neskorších noviel (Vykonávacie Nariadenie)

Nariadenia majú prednosť a sú nadradené národnej legislatíve.

Osoby majú v závislosti od účelu migrácie rôzne práva a povinnosti

- Osoby s dočasným pobytom v inom ČŠ EÚ tam nepracujúce
a nepoistené

- Osoby s dočasným pobytom v inom ČŠ EÚ tam pracujúce
a nepoistené

- Osoby s dočasným pobytom v inom ČŠ EÚ tam pracujúce
a poistené

Osoby s dočasným pobytom v inom ČŠ EÚ tam nepracujúce a nepoistené

- turisti
- študenti
- dôchodcovia (pobyt v inom ČŠ ako je ako je štát poistenia)
- uchádzači o zamestnanie cestujúci do iného ČŠ EÚ hľadať si zamestnanie...

Pri pobyte mimo štát poistenia majú nárok na potrebnú (nevyhnutnú) zdravotnú starostlivosť:
EPZP – európsky preukaz zdravotného poistenia
Náhradný certifikát k EPZP vydaný príslušnou ZP

Osoby s dočasným pobytom v inom ČŠ EÚ tam pracujúce a nepoistené

- au pair, brigádnic, sezónni pracovníci (neplatiaci dane a odvody) – osoby, ktoré v zmysle čl.1 ZN nevykonávajú činnosť ako zamestnanec, SZČO
- letecký personál, vodiči medzinárodnej dopravy...*
- vyslaní pracovníci*- musia spĺňať stanovené podmienky

Pri pobyte mimo štát poistenia majú nárok na potrebnú zdravotnú starostlivosť¹⁾:

EPZP – európsky preukaz zdravotného poistenia

Náhradný certifikát k EPZP vydaný príslušnou ZP

*E101/PD A1, SED A003 vydaný v SR Sociálnou poisťovňou

Koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia

A1

Potvrdenie o právnych predpisoch sociálneho zabezpečenia, ktoré sa vzťahujú na držiteľa

Nariadenia EÚ 883/04 a 987/09 (*)

INFORMÁCIE PRE DRŽITEĽA

Toto potvrdenie sa týka právných predpisov a sociálneho zabezpečenia, ktoré sa na Vás vzťahujú a potvrdzujú, že máte povolenie platiť príspevky v inom štáte. Prvé ako vyplývajú zo štátu, v ktorom ste pokiaľ, sa práca do toho štátu uvádza, či máto starý dokument, ktoré Vás vzťahujú zberat potrebné veci dávky (napr. lekárka starostlivosť, leba v zdravotníckom zariadení a iné) v štáte, kde pracujete.

- Ak máte v štáte, v ktorom pracujete, prechodný pobyt, od svojej zdravotnej poisťovne si vyžadujete vyplývať príspevky zo zdravotného poistenia (EPZP), ak počas svojho pobytu budete pokračovať v práci, tento príspevek môžete poskytnúť podľa potrebných ustanovení.
- Ak budete bývať v štáte, v ktorom pracujete, od svojej zdravotnej poisťovne si vyžadujete dokladovať SI a čo najskôr ho predložiť príslušnej inštitúcii zdravotnej starostlivosti v štáte, kde budete pracovať (**).

Informácia poskytnutá v štáte pobytu Vám v prípade pracovného úrazu alebo choroby vznikajúcej počas pracovnej činnosti.

1. OSOBNÉ ÚDAJE DRŽITEĽA

1.1. Osobné identifikačné číslo	☐ Žena ☐ Muž
1.2. Príjmenie	
1.3. Meno	
1.4. Rodná príjmenka (**)	1.4. Stavza príspevkov
1.5. Dátum narodenia	
1.6. Miesto narodenia	
1.7. Adresa v štáte bydliska	
1.7.1. Ulica, č.	1.7.3. PSČ
1.7.2. Mesto	1.7.4. Kód krajiny
1.8. Adresa v štáte pobytu	
1.8.1. Ulica, č.	1.8.3. PSČ
1.8.2. Mesto	1.8.4. Kód krajiny

2. DÁTUMY A DOKUMENTY

2.1. Čísloky štát	Slovensko	2.3. Dátum ukončenia	31.08.2022
2.2. Dátum začatia	01.08.2022		
2.4. Dátum potvrdenia platnosti tohto potvrdenia			
2.5. Učenie je dočasné	☐		
2.6. Platí prechodné povolenie podľa nariadenia EÚ (č. 883/2004)	☐		

1) Nariadenie EÚ č. 883/2004, článok 17 a článok 17(1) a nariadenie EÚ č. 987/2009, článok 18.
2) V špeciálnom, medz štát potvrdenie doručenia zdravotného poistenia, Nariadenia inštitúcie pre sociálne zabezpečenie v SR, v štáte, v ktorom sa sociálne zabezpečenie v Portugalsku, zápisu o sociálnom zabezpečení v štáte bydliska.
3) Informácie o podmienkach dávky zdravotnej starostlivosti v prípade, že inštitúcia nevie, kde sa nachádza osoba.

© Európska komisia

6

1/3

Osoby s dočasným pobytom v inom ČŠ EÚ tam pracujúce a poistené

- Osoby vykonávajúce činnosť zamestnanca, SZČO, poradcovia, experti, umelci..., osoby, ktoré v danom členskom štáte odvádzajú dane a poistné na sociálne zabezpečenie.

Základné pravidlo:

Osoba podlieha legislatíve iba jedného ČŠ EU (čl. 11 (1) ZN)

Koordináčne nariadenia sú primárne založené na princípe lex loci laboris, teda príslušnou legislatívou je legislatíva štátu, **v ktorom je osoba zamestnaná alebo vykonáva samostatne zárobkovú činnosť** (bez ohľadu na bydlisko, sídlo zamestnávateľa, štát vydania oprávnenia...).

Osoby s dočasným pobytom v SR tu pracujúce alebo vykonávajúce samostatne zárobkovú činnosť

VZNIK VEREJNÉHO ZDRAVOTNÉHO POISTENIA NA ÚZEMÍ SR

Osoby bez trvalého pobytu v SR – zákon č. 580/2004 Z.z., §3 ods.3 písm. a):

„Verejne zdravotne poistená je aj fyzická osoba, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a

...

vykonáva u zamestnávateľa, ktorý má sídlo alebo stálu prevádzkareň na území Slovenskej republiky alebo je organizačnou zložkou podniku zahraničnej osoby na území Slovenskej republiky, zárobkovú činnosť podľa § 10b ods. 1 písm. a) dohodnutú s mesačným príjmom z tejto činnosti najmenej v sume určenej osobitným predpisom...“.

Osoby s dočasným pobytom v SR tu pracujúce alebo vykonávajúce samostatne zárobkovú činnosť

VZNIK VEREJNÉHO ZDRAVOTNÉHO POISTENIA NA ÚZEMÍ SR

Osoby bez trvalého pobytu v SR – zákon č. 580/2004 Z.z., §3 ods.3 písm. b):

„Verejne zdravotne poistená je aj fyzická osoba, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a

...

vykonáva alebo má oprávnenie vykonávať na území Slovenskej republiky samostatnú zárobkovú činnosť podľa § 10b ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3...“.

Osoby s dočasným pobytom v SR z krajín EÚ tu pracujúce, vykonávajúce samostatne zárobkovú činnosť

Doklady potrebné k vzniku verejného zdravotného poistenia v SR:

- Prihláška poistenca na verejné zdravotné poistenie
- Identifikačný doklad/pas/povolenie na pobyt vydané cudzineckou políciou SR
- Pracovná zmluva resp. Príloha č.6 k metodickému usmerneniu ÚDZS č. 12/4/2014.

Povinné náležitosti:

dátum vzniku pracovného pomeru;

miesto výkonu pracovnej činnosti

mesačná mzda; podpis/y

- Doklad na základe ktorého je vykonávaná samostatne zárobková činnosť, prípadne objednávka na zákazku, zhotovenie diela a pod.

Adobe Acrobat
Document

Osoby s dočasným pobytom v SR z krajín mimo EÚ tu pracujúce, vykonávajúce samostatne zárobkovú činnosť

- Prihláška poistenca na verejné zdravotné poistenie
- Povolenie na pobyt pre účely zamestnania/podnikania vydané cudzineckou políciou SR (najčastejšia výnimka: zaškolenie zamestnanca, sezónne práce – musí však mať podanú žiadosť o udelenie pobytu); Identifikačný doklad resp. podaná žiadosť na CP o udelenie pobytu.
- Pracovná zmluva resp. Príloha č.6 k metodickému usmerneniu ÚDZS č. 12/4/2014.

Povinné náležitosti:

dátum vzniku pracovného pomeru;

miesto výkonu pracovnej činnosti

mesačná mzda; podpis/y

- Živnostenský list (1.10.2020 osoba z krajiny mimo EÚ sa nemusí povinne zapisovať do Obchodného registra; od 1.8.2021 dátum vzniku oprávnenia podnikat' = dátum pridelenia pobytu v SR)

Prihláška poistenca

- Kontrola dokladov a prihlášky poistenca + evidencia prihlášok v systémoch poisťovní
- Rodné číslo u cudzincov s SK dokladom, BIČ pridelené ÚDZS pre cudzincov bez SK dokladu
- Elektronické odoslanie prihlášok na ÚDZS (princíp jedného kalendárneho roka v jednej ZP)
- Preukazy poistenca

Osoba mimo EÚ, ktorá má vydané povolenie na pobyt_ dostáva len Náhradný certifikát/EHIC, u lekárov na Slovensku sa preukazuje povolením na pobyt s čipom:

§ 22, ods.2, písm. j, zákona č. 580/2004 Z.z.:

j) preukazovať sa pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti

2. dokladom o pobyte s elektronickým čipom, [53aac](#)) ak osoba má vydaný doklad o pobyte s elektronickým čipom, a vložiť doklad o pobyte s elektronickým čipom do technického zariadenia poskytovateľa zdravotnej starostlivosti počas vytvorenia príslušného elektronického zdravotného záznamu v elektronickej zdravotnej knižke,

Upozornenie: K podaniu prihlášky/prevzatiu preukazu poistenca musí byť iná osoba SPLNOMOCNENÁ.

Výnimky z pravidiel lex loci laboris

Vyslaný zamestnanec/SZČO

- Zostáva podliehať legislatíve vysielajúceho štátu, nie štátu v mieste výkonu činnosti, ak spĺňa podmienky:
  - musí mať PD A1, SED A003 - v SR vydáva Sociálna poisťovňa (SP),
  - doba vyslania maximálne 24 mesiacov,
  - musí vykonávať konkrétnu, predom stanovenú činnosť,
  - nemôže nahrádzať iného pracovníka, ktorý už danú činnosť vykonával.
- V prípade zamietnutia A1 u SZČO dochádza k zániku poistenia z dôvodu výkonu činnosti v inom ČŠ.

Osoba vykonávajúca činnosť zamestnanca, alebo SZČO vo viacerých členských štátoch

- Žiada o určenie uplatniteľných právnych predpisov inštitúciu sociálneho zabezpečenia v štáte bydliska, v SR je to SP.
- Uplatniteľnú legislatívu deklaruje formulárom PD A1 **aj v zdravotnej poisťovni.**
- Odvody sú realizované v krajine podľa určenej uplatniteľnej legislatívy.

Zánik verejného zdravotného poistenia

U fyzickej osoby, ktorá **má trvalý pobyt** na území Slovenskej republiky, verejné zdravotné poistenie zaniká deň pred dňom, keď nastali skutočnosti uvedené v 580/2004 Z.z., § 3 ods. 2 písm. a) až d), alebo dňom zániku trvalého pobytu na území Slovenskej republiky.

Zákon č. 580/2004 Z.z., §3 ods. 2 písm. a) až d):

„Verejne zdravotne poistená je fyzická osoba, ktorá má trvalý pobyt to neplatí ak ...

a) je zamestnaná v cudzine a je zdravotne poistená na území štátu,

v ktorom vykonáva činnosť zamestnanca,

b) vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť

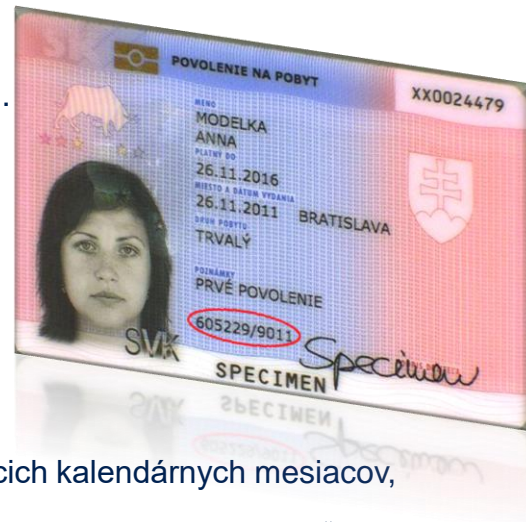
v cudzine a je zdravotne poistená na území štátu, v ktorom vykonáva činnosť,

c) dlhodobo sa zdržiava v cudzine a je zdravotne poistená v cudzine;

za dlhodobý pobyt v cudzine sa považuje pobyt dlhší ako šesť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov,

d) je nezaopatrený rodinný príslušník osoby, ktorá podlieha právnym predpisom iného členského štátu ...“

e) zánik trvalého pobytu na území SR

Zánik verejného zdravotného poistenia

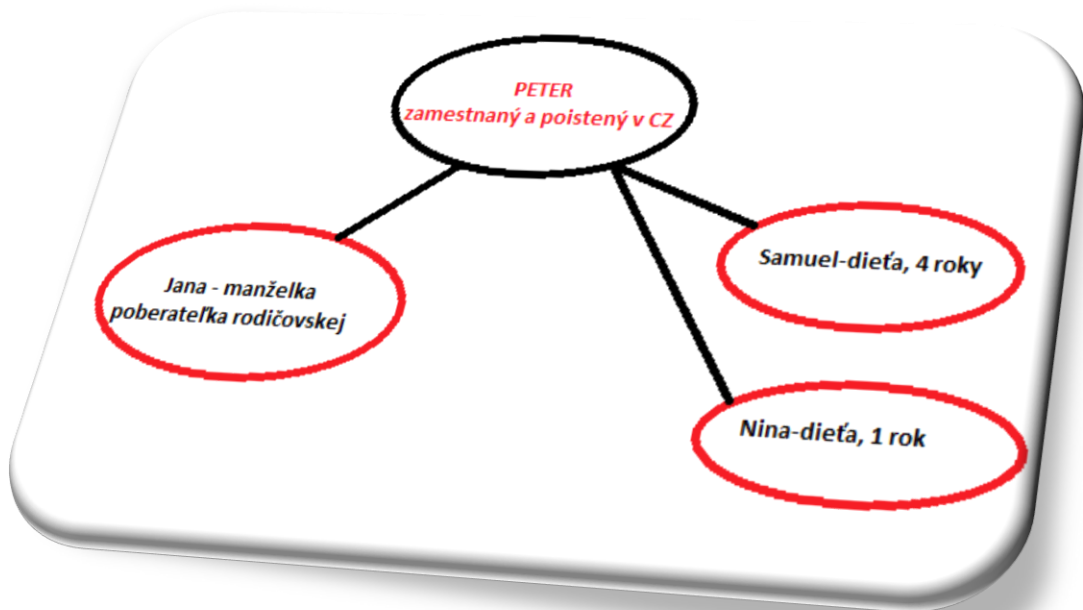
U fyzickej osoby, ktorá **nemá trvalý pobyt** na území Slovenskej republiky, verejné zdravotné poistenie zaniká dňom zániku skutočností uvedených v § 3 ods. 3

Najčastejšie dôvody zániku verejného zdravotného poistenia v SR osôb bez trvalého pobytu v SR

- Ukončenie zamestnania pre slovenského zamestnávateľa (aj prechod z materskej na rodičovskú)
- Zníženie dohodnutého mesačného príjmu pod úroveň minimálnej mzdy
- Neplatené voľno/Absencia
- Zánik alebo pozastavenie oprávnenia vykonávať samostatne zárobkovú činnosť

Rodinný príslušník poistenca_EÚ

- Ak má ekonomicky aktívny cudzinec poistený na Slovensku v krajine svojho bydliska (EÚ)rodinných príslušníkov, ktorí sú podľa ich legislatívy nezaopatrení, tak musia byť povinne poistení (naviazaní) na svojho „nosiťľa“ na Slovensku.
- Ak má ekonomicky aktívny Slovák poistený v EÚ na Slovensku rodinných príslušníkov, ktorí sú podľa Slovenskej legislatívy nezaopatrení, tak musia byť povinne poistení (naviazaní) na svojho nositeľa v zahraničí.

Klientov s bydliskom na Slovensku na pobočkách spovedáme: Ste ženatý? Máte deti? Manželka je zamestnaná? Kde chodia deti do škôlky/školy? Podľa odpovedí určíme či majú nezaopatrených rodinných príslušníkov.

EESSI - elektronická výmena informácií sociálneho zabezpečenia

- Komunikujeme elektronicky so štátmi EÚ (aj UK)
- Elektronická výmena SEDov

Vy ich možno poznáte ako:

Potvrdenia o dobách poistenia (formulár E104)

Nárokové doklady/formuláre pre cezhraničných zamestnancov (formulár E106) na čerpanie zdravotnej starostlivosti.

T.j. aj keď ekonomicky aktívny cudzinec s bydliskom v EÚ žiada o S1/E106SK zasielame do zahraničia z dôvodu zrýchlenia procesu výmeny informácií elektronicky SEDy.

ĎAKUJEME ZA POZORNOSŤ

Ing. Zuzana Straka Piecuchová

zuzana.piecuchova@vszp.sk

Michaela Wenhardtová

wenhardtova.michaela@dovera.sk

